

Přínosy sociálního pedagoga ve školách

Bc. Nicola Blábolilová, DiS. –
nicola.blabolilova@asocp.cz

PhDr. Karolína Burešová, PhD. –
karolina.buresova@htf.cuni.cz

Konference Vzdělání pro budoucnost 2023

23. dubna

ÚVOD DO PROBLEMATIKY SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ V ČESKÉM ŠKOLSTVÍ

- V posledních letech dochází pod vlivem společenských událostí k nárůstu problémů ve **výchovně-vzdělávacím**, ale i v **socio-kulturním** kontextu života žáků (duševní zdraví, inkluze a sociální vyloučení, specifické vzdělávací potřeby, sociální patologie apod.)
- Tato situace **se promítá** (a nadále bude promítat) do školství a do práce s dětmi.
- **CO S TÍM? ZAVEDENÍ SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ DO ŠKOL**

KDO JE SOCIÁLNÍ PEDAGOG A KOLIK JICH PŮSOBÍ V PRAXI?

- **SOCIÁLNÍ PEDAGOG:**
- Bakalářské, magisterské či doktorské **studium v ČR**
- **Teoretické znalosti** z oblasti pedagogiky, psychologie, speciální pedagogiky, sociologie a sociální práce
- **Praktické zkušenosti** z praxí i profesního působení
- Studium v českých regionech se odlišuje svým **zaměřením v rámci SP**, samotný **profil absolventa** studia SP se může **lišit**

- **aktuální počet** sociálních pedagogů v ZŠ
- školy sociální pedagogy **nevyužívají, přesto by je chtěly!**

MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ POZICE SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA

- Operační programy (OP VVV, OP JAK) - Šablony
- podpora škol s vyšším podílem sociálně znevýhodněných žáků, NPO
- zřizovatel

NÁPLŇ PRÁCE SOCIÁLNÍ PEDAGOGA

- V čem jsou SP (nejen pro školy) **PŘÍNOSEM?**
- **komplexní, multidisciplinární, mezioborovou práci:**
- se **žákem**
- **s rodinou žáka**
- **s pedagogy, vedením školy a ŠPP**
- (a nejen lokálními) **subjekty a aktéry**

ROLE SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA

- součástí pedagogického **sboru a školního poradenského pracoviště**
- stěžejní je budování **důvěry a dobrých vztahů** (se žáky, rodiči, pedagogy)
- práce s celkovým **klimatem školy**
- náplň práce je **rozmanitá**, může se různit dle potřeb školy

ŘEŠENÍ VÝCHOVNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH PROBLÉMŮ ŽÁKŮ, PREVENCE A INTERVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ, KRIZOVÁ INTERVENCE

- Práce s celým spektrem **rizikového chování**
- Např. podílení se na **odhalování a řešení šikany**

- **Rozhovory se žáky, poradenství** - rozhovor, motivace ke změně chování
- **Rozhovory s rodiči** (účast na výchovných komisích nebo případových konferencích)

- Spolupráce při organizaci **školních akcí**
- Spolupráce s **třídními učiteli a ŠPP**

SPOLUPRÁCE SE ČLENY ŠPP

- **Kompletní, (ale mnohdy utopické) ŠPP zajišťuje efektivní spolupráci:**
Metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog, školní logoped
- zpracování **zpráv**, sdílení **informací**, domluva na **postupech**, **programy** ve třídách, rozhovory s **rodiči a žáky** apod.
- **stěžejní je otevřená komunikace, důvěra a vzájemná podpora!**

PREVENCE A PREVENTIVNÍ PROGRAMY, INTERVENCE

- Realizace **preventivních programů**:
 - **Využívání** preventivních programů
 - **Upravování** preventivních programů na míru
 - **Vytváření** vlastních preventivních programů
- Realizace **intervenčních programů**
- Práce se **třídou**
- Důležitý partner (nejčastěji) **školního metodika prevence**

SPOLUPRÁCE S UČITELI, ASISTENTY PEDAGOGA A VYCHOVATELI

- zprostředkování komunikace **mezi rodinou a školou**
- **předávání informací** o rodinném prostředí žáků
- řešení **výchovně-pedagogických obtíží**
- **podpora žáka ve vzdělávání** prostřednictvím jeho rodiny

PRÁCE S RODIČI (ZZ) ŽÁKA

- Včasná **detekce** vznikajících problémů a včasná **pomoc**
- **Identifikace** problémových rodin
- **Zvaní** rodičů do školy
- Motivování a **získání rodičů** pro spolupráci se školou.
- **Poradenství pro rodiče** k zajištění potřebných podmínek pro žáka
- Zprostředkování **odborné pomoci**
- Zvýšení **sociální integrace** a optimální **fungování rodiny**

SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI INSTITUCEMI A ORGANIZACEMI

- OSPOD
- Policie ČR
- Magistrát města, krajské a obecní úřady
- PPP, SPC, SVP
- pediatři, psychiatři, psychologové, psychoterapeuti, adiktologové aj.
- neziskové organizace

JAKÉ JSOU PŘÍNOSY PRO VEDENÍ ŠKOLY A PEDAGOGY V PŘÍPADĚ PŘÍTOMNOSTI SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA?

Přínosy pro vedení školy:

- ▶ úbytek **administrativy**
- ▶ **časová úspora** při řešení obtíží žáků školy
- ▶ **menší zátěž** (třídních) učitelů
- ▶ **Pozitivní změna klimatu** školy i tříd
- ▶ **Zvýšení úrovně** školy

Přínosy pro pedagogy dále:

- + větší **důvěra** směrem od rodičů i žáků
- + nabídka **odlišného pohledu** na situace týkající se žáků a jejich chování
- + včasná **detekce**
rizikového chování a následná
intenzivní práce s rodinou, doporučení
vhodných odborníků (psycholog,
adiktolog, psychiatr atp.)

JAKÉ JSOU PŘÍNOSY PRO ZZ A ŽÁKY ŠKOLY V PŘÍPADĚ PŘÍTOMNOSTI SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA?

Přínosy pro zákonné zástupce i žáky školy:

- použití odlišných **metod i forem práce** jak s žáky, tak s rodinami
- **stálá pracovní pozice** - k dispozici spolupráci s dalšími orgány
- **neutrální pozice** SP ve škole vede k větší otevřenosti žáků,
(např. zlepšení jejich psychického stavu)
- **podpora žáka ve vzdělávání** prostřednictvím jeho rodiny

**CO MNOHDY ZAŽÍVÁ ZAČÍNÁJÍCÍ
SOCIÁLNÍ PEDAGOG NA ZŠ
A CO HO ČEKÁ?**

CO KDYŽ NA ŠKOLE NENÍ
SOCIÁLNÍ PEDAGOG?

SOCIÁLNÍ PEDAGOG - složitá uchopitelnost profesní role

CO SITUACI NEPOMÁHÁ?

- Chybí větší povědomí, osvěta, o tom, co kdo je sociální pedagog
- Chybí pevné legislativní i profesní ukotvení (etický kodex, zaštitění organizacemi na národní úrovni)
- Terminologická nejednotnost v nazývání oboru Sociální pedagogika (Sociale Bildung, Social Education, Social Pedagogy)
- Terminologická nejednotnost v nazývání sociálního pedagoga (pedagog x sociální pracovník, community development worker, youth worker apod.)

KDE BRÁT MOTIVACI A INSPIRACI?

- Velká potřeba škol řešit aktuální otázky týkající se výchovně-vzdělávacího, ale i socio-kulturního kontextu života dětí
- Skvělé výsledky již působících sociálních pedagogů v praxi - nejen na školách
- Poradenství (counselling v anglosaských zemích)
- Inspirace s pozicí sociálního pedagoga v zahraničí (Slovensko, Německo, Polsko, Latinská Amerika, Velká Británie)

ASOCIACE SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ

- **Kdo, co, kdy a proč?**

ASOCIACE SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ

- Sdružuje **odborníky z praxe, studenty i akademické pracovníky.**
- **Reflektuje aktuální potřeby** sociálních pedagogů a sociální pedagogiky v ČR a aktivně se podílí na jejich uspokojování - ve spolupráci s?

JAKÉ JSOU CÍLE ASOCIACE SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ?

- **Usilovat o prosazení** sociálního pedagoga do zákona o pedagogických pracovnících, **spolupracovat** se zákonodárci a dalšími důležitými aktéry v systému.
- **Poskytovat podporu** sociálním pedagogům i ředitelům škol či jiným organizacím v praxi.
- **Informovat** odbornou, ale i laickou veřejnost o obsahu a přínosu práce sociálního pedagoga.
- **Sdružovat** zájemce o sociální pedagogikou a vytvářet jim prostor pro spolupráci.
- **Organizovat** akce, semináře a další vzdělávací činnosti zaměřené na odborný růst svých členů.

JAKÉ JSOU DOSAVADNÍ A AKTUÁLNÍ ČINNOSTI ASOCIACE SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ?

- **Otevřený dopis ministru školství, mládeže a tělovýchovy**, následná schůzka s MŠMT
- **Vypořádání připomínek k novele zákona o PP**, snaha o legislativní ukotvení pozice sociálního pedagoga, spolupráce v rámci pracovní skupiny
- **Průzkum počtu absolventů sociální pedagogiky v ČR**, průzkum potřeb ředitelů škol a průzkum potřeb sociálních pedagogů ve spolupráci s PdF UPOL
- **Participace a kooperace v pracovní skupině** týkající se tzv. profesního zákona (zákon o sociální práci) ve spolupráci s MPSV
- **Metodická podpora** sociálním pedagogům, podpora studentů
- **Webové stránky, sociální síť**
- **Spolupráce s institucemi:** univerzitami, AVSP, AŘZŠ, SOFA (ČOSIV), NPI, Nadací Sirius, Semiramis, Locika, Česká asociace streetwork, Člověk v tísni, kraje, obce atd.
- **Propagace pozice sociálního pedagoga**, přednášková činnost a reflektování praxe

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST

www.asocp.cz

[asociace.socialnich.pedagogu](https://www.instagram.com/asociace.socialnich.pedagogu)

[facebook.com/Asociace.socialnich.pedagogu](https://www.facebook.com/Asociace.socialnich.pedagogu)

asocp@asocp.cz nebo asociacesocped@gmail.com

Asociace sociálních pedagogů